

egentlige Tanke ved at gjøre, hvad vi kunne for at bringe dette Gods til Salg allerede nu strax. Han vilde jo rigtignok have det opfat til Fæstledighed, det bemærkede jeg vel, men jeg troer netop, at vi fremme det, han vil have, Afløsning af det private Fæstegods, ved saasnart som muligt at faae dette Forhold ordnet for de offentlige Stiftelsers Vedkommende.

Jeg skal endnu bemærke, at jeg sætter saa megen Vægt paa at faae gjort et Skridt videre i denne Sag, at jeg, hvis man ikke kan komme videre end efter det Forslag, som er stillet af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavn's 5te Valgkreds (Zillisch), allerede vil ansee det for et Gode, naar blot denne Fortegnelse bliver suppleret, for det første med det Gods, jeg har nævnt, og maastee med flere andre, som ere mig ubekendte, men som der ikke af principielle Grunde fra hans Standpunkt eller fra Regjeringens Standpunkt kan være Noget imod at optage i Fortegnelsen.

Sikkerhed: Førend jeg berører noget andet Punkt, vil jeg tage mig den Frihed at spørge den ærede Justitsminister, om ikke Grundlovens § 98, der lyder saaledes: „Intet Lehn, Stamhuus eller Fideicommis kan for Fremtiden oprettes“, maa forstaaes saaledes, især i Forbindelse med en Lov, som den foreliggende, at intet Fæstegods, intet samlet Gods for Fremtiden kan inddrages i nogensomhelst fideicommisfariff Forbindelse, men at Alt, hvad der ligeoverfor denne Grundlovsparagraph skulde kunne inddrages i en saadan Forbindelse, maatte repræsenteres ved Capital og ikke omfatte Noget, som paa den ene eller anden Maade kan kaldes „Gods“, thi ellers kunde vi jo komme til at faae et nyt fideicommisfariff Gods under en Stiftelse, og en ny Lov for at afløse Stiftelsen. Jeg maa antage, at den nævnte Paragraph i Grundloven maa forstaaes saaledes, at der ikke for Fremtiden vil kunne gives, og at der ikke efter 1848 er givet, nogen Bevilling til nogen fideicommisfariff Inddragelse af Gods; jeg synes, Ordene ere klare. — Den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavn's 5te Valgkreds (Zillisch) har me-

get tydeligt gjort opmærksom paa, at der har været givet Tilladelse til at sælge Fæstegods fra Godserne; men derved, at han har anerkjendt, at der har været givet Tilladelse dertil, har han jo tillige anerkjendt, at Godset før den Tid ikke kunde sælges uden denne Tilladelse, og han maa altsaa indrømme, at ligesaavel som Staten dengang har givet Tilladelse til at sælge, kan den nu tage den tilladelse. Han har sagt, at det i tidligere Tid var forbudt at sælge Fæstegods af den Grund, at man misbrugte Salget deraf til at tillegne sig en ubillig Binding af Fæstegodsset — og det var ingen slet Grund; Tingene har altsaa kunnet lade sig gjøre, og de Salg, som foregaae, foregaae saaledes under den Forudsætning, at denne Tilladelse, der er givet som en Opmuntring til at sælge Fæstegodsset, bliver brugt, brugt levende og paa den Maade, at Fæsterne komme i Besiddelse af Fæstegodsset paa billige og rimelige Vilkaar, for at man eengang paa en rimelig og billig Maade kan affinde sig med den Tid, hvor endeel af Befolkningen var gjort trælunden for at ernære en anden Deel, jeg vil indrømme i Statens da forudsatte Interesse. — Det er det, som foreligger: En Tilendebringelse af de Forhold, som have været skabte i Forbindelse med en trælunden Befolkning. Det ærede Medlem for Kjøbenhavn's 5te Valgkreds (Zillisch) sagde, at han havde seet offentlige Anker fremsatte over de Tab, der havde været paadragne, offentlige Stiftelser ved den Maade, hvorpaa deres Gods var fastsat til Salg ved Taxation — jeg troer, det var saaledes han udtalte sig — men at han ikke havde seet disse Anker gjendrevne. Det ligger ikke deri, at Gjendrivelsen ikke er foregaaet meget fuldstændig og meget klar, men det ligger rimeligviis deri, at det ærede Medlem i Sager af denne Natur er noget eensidig i sine Undersøgelser. Jeg har seet begge Dele, jeg har seet Ankerne, og jeg har ogsaa seet Gjendrivelserne, og jeg er derved kommet til den Overtydning, at de nævnte Stiftelser have ved Salget vundet meget Betydeligt i Indtægter og en langt større Sikkerhed for deres Indtægter, end de før havde. Jeg har været med at maatte bevilge ikke ubetydelige Østergivelser af Tab, som Stiftelserne lede ved